

Türkiye Ekonomisinin Görünümü Ocak 2020

Tüm makro-ekonomik göstergeler bir süredir yaşadığımız ekonomik krizin derinleşerek devam ettiğini gösteriyor.

- Büyüme, GSMH 2019 3. Çeyrekte bir önceki yılın aynı çeyreğine göre % 0,9 artış kaydetti. USD bazında giderek fakirleşiyoruz. 2018 Kişi başına GSMH 9.632 USD ile 2007 yılının altına indi. 2019 yılında bununda altına ineceği tahmin ediliyor.
- İşsizlik oranı Ocak 2019 döneminde %13,4, genç nüfusta ise %25,3 oldu. Neredeyse 1.3 milyonu üniversite mezunu olmak üzere 4.5 milyonu aşkın işsiz var. Bu ülke böylesine işsizlik görmedi.
- İran Devrim Muhafızları Kudüs Gücü komutanı Kasım Süleymani'nin ABD'nin düzenlediği saldırı ile öldürülmesini takiben gelen karşılıklı tehditler ve intikam açıklamalarından sonra, ABD doları yedi aydan bu yana ilk kez 5,99-6,03 TL, Euro 6,66 TL'ye tırmandı.
- TÜİK, ilan ettiği rakamlarla yine "talimatla enflasyon düşürme" tartışmalarının fitilini ateşledi. TÜİK'e göre, Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) Aralıkta %0,74 artarken, yıllık enflasyon %11,84 oldu.
- Merkez Bankası faizi ise %11.25 ile çoktan enflasyonun altına indirdi.
- Talimatla mevduat ve kredi faizleri düşürülmeye devam etse de, kredi kullanımında arzu edilen şekilde ticari kredilerin ve konut kredilerinin artmadığını, artışın sadece bireysel kredilerde ve kredi kartlarında olduğunu görüyoruz.
- TL 'nin yabancı para birimlerine karşı büyük oranlı değer kaybına rağmen, ihracat duraklamaya devam ediyor. İhracat 2019 yılı Kasım ayında 2018 yılının aynı ayına göre %0,1 artarak 15 milyar 503 milyon dolar, ithalat %9,7 artarak 17 milyar 737 milyon dolar olarak gerçekleşti.
- Gelen turist sayısı artıyor, ancak turizm gelirleri azalıyor.
- Aralık 2019 ayındaki konut satışı 202 bine ulaştı. Satışının bu düzeye çıkmasını sağlayan temel etken ise, 2019 yılıyla birlikte sona erecek olan harç ve KDV indirimi nedeniyle talebin öne çekilmesi. İpotekli satışların daha az artmasından, kredi faizlerindeki indirim etkisinin sınırlı olduğunu anlıyoruz. Satılmayan konut stoku hala 2 milyon adet üstünde.
- Son olarak açıklanan bütçe verileri 2019 yılında bütçe açığının 123.7 milyar lira olduğunu gösterdi. İktidarın beklentisi 80.6 milyar idi. TCMB'den aktarılan 40 milyar liranın üzerindeki ihtiyat akçesi ve diğer bir defaya mahsus gelirleri de (bedelli askerlik, imar affı gibi) dikkate aldığımızda aslında gerçek bütçe açığının 170 milyar liranın üzerinde olduğu görülür. (TCMB Genel Kurulu dün aldığı kararla, 2019 yılı kârının %90'ının avans olarak dağıtılmasına, birikmiş ihtiyat akçesinin tamamının kâra katılarak dağıtılmasına karar verdi. Yapılan hesaplara göre, yaklaşık 40,5 milyar TL daha Hazineye aktarılacak.)

- 2018'den beri Türkiye'nin CDS risk primi 280'nin altına inmedi. Üstüne çıktı ama altına inmedi (ABD ile yaşanan kriz döneminde 305'ten 582'ye zıplamıştı). Türkiye 280 iken, Çin'in CDS primi 32, Güney Kore'nin risk primi 46 ve Brezilya'nınki 104'tür.
- Özetlersek, piyasalarda “yalancı bahar” yaşıyoruz. Ekonomiyi de kendi haline bırakmışız, pek sevdiğimiz baz etkisi sayesinde bazı şeylerin kendi kendine düzelmesini bekliyoruz. Baz etkisiyle geçen yıl enflasyonu aşağı çektik, bu yıl da en azından ilk iki çeyrekte büyümeyi yukarı iteceğiz. Ama yapılması gereken reformların hiçbirisini yapmıyoruz.

Ekonomi nasıl ve neden bu hale geldi?

- Önce geçmişimizi sattılar ve +70 milyar USD Özelleştirme gelirini harcadılar.
- Sonra bugünümüzü sattılar. İç ve dış borçlar rekor seviyeler çıktı. 80 yılda oluşan 129 milyar USD Dış borç stoku 16 yıl içinde 4'e katlayarak 445 milyar USD, İç borç stoku 179 milyar TL'den 913 milyar TL 'ye çıktı. “Faize karşıyız” diyenler 15 yılda 157 milyar USD dış borç faizi ödedi. Bir de faize karşı olmasalar ne olacak!
- 17 yılda, 2 trilyon dolar vergi topladılar, 500 milyar dolar borçlandılar, 70 milyar dolarlık özelleştirme yaptılar... Peki, nereye gitti bu paralar?
- Şimdi de geleceğimizi satıyorlar. Milletten cebinden 5 kuruş çıkmayacak diye başlatılan KÖİ projeleri için bu yıl Hazine 19,3 milyar TL ödeyecek.
- Bunlara ilaveten, çıkartılan aflardan gelen paralar, deprem fonları, 2B ile satılan topraklar, imar barışı, bedelli askerlik, İşsizlik fonu,
- Türkiye'de yaklaşık 20 milyon insan ve 2 milyon aile devletten sosyal yardım alıyor. Kaba bir hespla 17-18 milyon çalışmadan sosyal yardım alıyor.
- AKP döneminde Türk tarımı ve hayvancılık tasfiye edildi. Fiyatı artan her ürüne ithalat terbiyesi, sonra da domates, biber, patlıcan tanzim satışı yaptılar.
- Suriyeli göçmenler sorunu, bugüne kadar harcanan para 32 milyar USD.
- Örtülü ödenek 'ten yapılan harcamalar her yıl rekorlar kırmaya devam ediyor.
- Belediyeler borç batağında, Hazine ve SGK borçları 21 milyar lirayı aştı.
- “Sağlıkta reform” diye başlayıp sağlıkta kaos yarattılar! Piyasada ilaç, malzeme yok.
- ÖTV, KDV indirimine rağmen araba, beyaz eşya, mobilya satışları geriliyor.
- Vatandaş kredi ve kredi kartı borcunu ödeyemiyor, icralar artıyor.

Yeniden çalışan, yorulan, üreten ve ihracat yapan bir Türkiye yaratmak zorundayız. Üretimin ithale bağımlılığını ortadan kaldırıp, yerli malı kullanımını destekleyeceğiz. Yerli malı kullanımına kamu sektöründen başlayacağız. Ayrıca, Kamuda israfı mutlaka önleyeceğiz.

Yabancı sanayici ve üreticiler yerine, kendi sanayi ve tarımımızı destekleyeceğiz.